

50 općina u
7 kantona u FBiH i 5
regija u RS

240
lokacija
pokriveno

426 uočenih migranata
743 procijenjeno da
boravi izvan centara

21.7.2022. IOM u Bosni i Hercegovini (BiH) je u saradnji sa Službom za poslove sa strancima¹ (SPS) i uz podršku Crvenog križa/krsta BiH (CKBiH) proveo četrnaestu zajedničku vježbu kako bi se prikupile informacije o broju migranata i tražilaca azila² koji se trenutno nalaze u državi. Svrha ove redovne vježbe je da se pruži okvirni broj migrantske populacije koja nije smještena ili registrovana ni u jednom od privremenih prihvatnih centara (PPC) u bilo kojem trenutku.

Raspoređeno je ukupno četrnaest timova sačinjenih od 35 popisivača (28 muškaraca, 7 žena), uz dodatnih 13 inspektora SPS-a (11 muškaraca, 2 žene) i 17 uposlenika CKBiH (13 muškaraca, 4 žene). Vježba prikupljanja podataka je provedena u 7 kantona Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i 48 lokacija unutar Republike Srpske (RS). Posjećeno je ukupno 240 lokacija³ u 50 različitih općina. Timovi su u FBiH posjetili 76 lokacija u 5 općina Unsko-sanskog kantona, 39 lokacija u 6 općina Kantona Sarajevo, 32 lokacije u 10 općina Tuzlanskog kantona, 37 lokacija u 5 općina Hercegovačko-neretvanskog kantona, 4 lokacije u 4 općine Zapadno-hercegovačkog kantona, 3 lokacije u 1 općini u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde i 1 lokaciju u 1 općini u Kantonu 10. Timovi su u RS-u posjetili 10 lokacija u Bijeljini, 8 lokacija u Zvorniku, 6 lokacija u Kozarskoj Dubici, po 3 lokacije u Bratuncu i Vlasenici, po 2 lokacije u Gradišci, Novom Gradu, Rogatici, Srpcu, Ugljeviku i po 1 lokaciju u Banjoj Luci, Milićima, Prijedoru, Istočnom Starom Gradu, Kostajnici, Loparama, Novom Goraždu i Sokocu (vidi Mapu na str.2).

DEMOGRAFSKI PROFIL I LOKACIJE

Ukupni broj uočenih migranata na posjećenim lokacijama je 426, a svi su izjavili da nisu smješteni ni u jednom od PPC-a u BiH. Međutim, procjenjuje se da se na posjećenim lokacijama nalaze 743 migranta. Više o razlikama između metodologija posmatranja i procjene možete pronaći u odjeljku Metodologija.

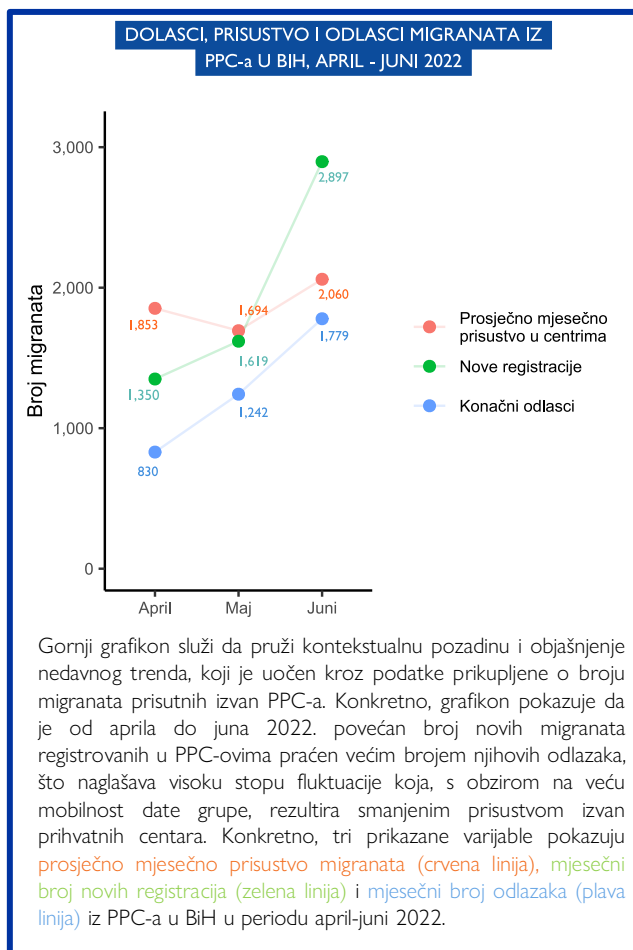
Broj uočenih migranata u 14. rundi je niži u odnosu na prethodnu rundu. Uprkos tome, bitno je naglasiti da se broj migranata registrovanih pri dolasku u državu značajno povećava iz sedmice u sedmicu (izvor: Ministarstvo sigurnosti BiH). To se može potvrditi velikim brojem novih registracija u kampovima zabilježenim kroz Smart Camp aplikaciju⁴, a suprotno malom prisustvu u istim tim PPC-ima. Ovo ukazuje na to da se veliki broj migranata registruje na kraći vremenski period kako bi dobili humanitarnu pomoć, te potom odmah nastavili putovanje prema Europskoj Uniji (EU). Istovremeno nam objašnjava i nizak broj migranata koje smo uočili van prihvatnih centara, što se može zaključiti na osnovu podataka koje IOM prikuplja na području Zapadnog Balkana.⁵ Stoga se pretpostavlja da je sve veći broj migranata u mogućnosti da napusti zemlju brže nego ranije.

Pakistanci (30,4%), Afganistanci (29%) i Burundani (7%) čine tri najzastupljenije nacionalnosti⁶ van PPC-a u BiH, zatim slijede Islamska Republika Iran (6,3%), Bangladeš (6%), Irak (4%). Ostale nacije po zastupljenosti su: Maroko (3,1%), Indija (2,9%), Kamerun i Turska (po 2,5%), Demokratska Republika Kongo (1,8%), Alžir (1,5%), Sirijska Arapska Republika, Gvineja, Mali, Kongo, Egipat, Somalija, Togoanska Republika i Tunis na koje otpada manje od po 1% migranata van PPC-a.

1. Služba za poslove sa strancima je nezavisna administrativna jedinica unutar Ministarstva sigurnosti BiH i odgovorna strana za registraciju svih stranaca na teritoriji BiH, kao i za izdavanje potvrda, uključujući potvrde za one koji izražavaju namjeru da traže međunarodnu zaštitu/azil. Ministarstvo sigurnosti BiH je također odgovorno za upravljanje imigracionim centrom i privremenim prihvatnim centrima.

2. Kako nije vršena provjera dokumenata tokom provođenja vježbe, pod migrantima također podrazumijevamo izbjeglice i tražioce azila.

3. Broj posjećenih lokacija odnosi se na ukupan broj mikrolokacija koje imaju jedinstvene georeferencirane koordinate. Na 76 od 293 posjećenih lokacija (31,8%) nije zabilježeno prisustvo migranata.

4. Smart Camp aplikacija je online softver kojeg IOM i SPS koriste za registraciju migranata u PPC-ima, a s ciljem osiguranja pregleda pruženih usluga i bolje oblikovane pomoći. Softver prati broj registracija, novoregistrovanih migranata i odlazaka, profile, nacionalnu pripadnost i pružene usluge u vidu neprehrambenih i prehrambenih artikala, vešeraja itd.

5. Europe Arrivals | Flow Monitoring (iom.int)

6. Informacije o nacionalnosti su bazirane na izjavama migranata.

21.7.2022.

RUNDA 14

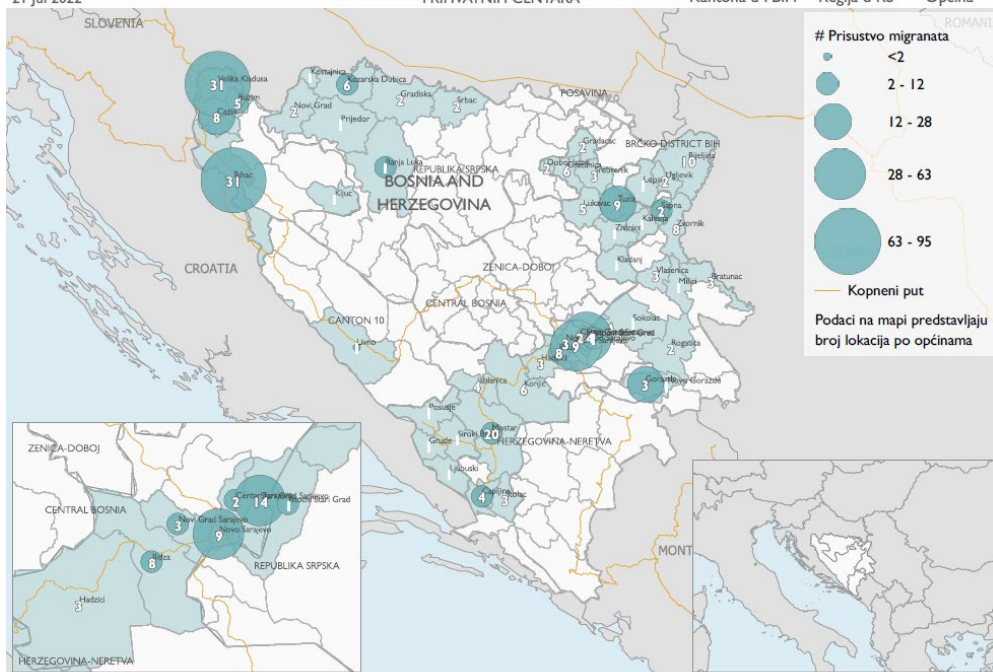
PRISUTNOST MIGRANATA IZVAN CENTARA

Bosna i Hercegovina
21 Jul 2022

Est. 426 MIGRANATA IZVAN PRIVREMENIH
PRIHVATNIH CENTARA*

240 Posjećene lokacije u

7 Kantona u FBiH 5 Regija u RS 50 Općina

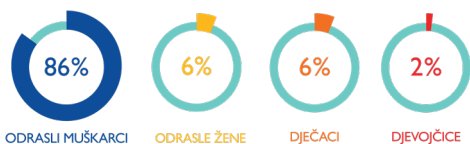
This map is for illustration purposes only. Names and boundaries on this map do not imply official endorsement or acceptance by IOM. Source Data : IOM, National Authorities

Po prvi put od kako IOM provodi vježbe za procjenu broja migranata van prihvatnih centara, pripadnici Burundijske nacije čine jednu od tri najzastupljenije nacije, sa povećanjem od tri posto od posljednje runde. To je također komplementarno sa podacima o dolascima i prisustvom u PPC-ima, gdje je također uočeno naglo povećanje pripadnika ove nacije u proteklm mjesecima.⁷ Prikupljeni podaci ukazuju na stalne promjene zastupljenih nacija i na njihovu sve veću diversifikaciju, što je uzrokovano različitim faktorima, uključujući mreže za krijumčarenje i trgovinu ljudima, postojanje bezviznih režima, itd.

Većina uočenih migranata (71,1% od ukupnog broja) je izjavila da su u BiH ušli iz Srbije, 21,6% iz Crne Gore, dok je za 7,2% migranata ovaj podatak nepoznat.

Prema tipovima posjećenih lokacija, većina migranata je pronađena na vanjskim lokacijama (51,1%), uključujući autobuske stanice i druge vanjske lokacije, zatim u napuštenim objektima (26,7%), u improvizovanim barakama ili šatorima (7,8%), plaćenim hostelima (7%), privatnom smještaju kojeg mogu koristiti besplatno i drugim nedefinisanim lokacijama (po 6,6%), i plaćenom privatnom smještaju (3,4%). Zabilježen je procentualni porast migranata uočenih na tipičnim tranzitnim lokacijama, što potvrđuje progresivni rast u kretanju migrantske populacije u odnosu na prethodnu rundu. Prema korištenoj metodologiji, migranti koji odsjedaju u plaćenom hostelskom smještaju se ubrajaju u broj osoba koje borave van PPC-a u BiH, međutim, bitno je napomenuti da u PPC-ima ima dovoljno kapaciteta i slobodnih mjesta. Migranti mogu odlučiti da ne borave u nekom od postojećih PPC-a, unatoč naporima IOM-a, SPS-a i drugih humanitarnih aktera koji ih informišu o dostupnoj pomoći koja se nudi u PPC-ima.

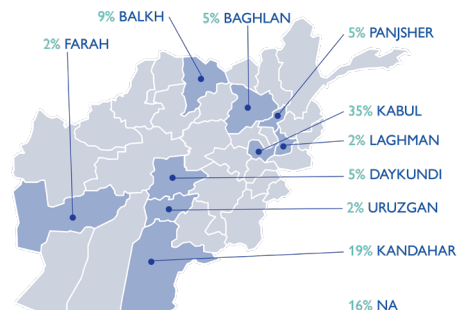
STATISTIKA PREMA SPOLU I DOBNOJ SKUPINI

Statistički podaci o spolu i dobnoj skupini pokazuju da većinu migranata izvan PPC-a čine odrasli muškarci (85,4%), zatim odrasle žene (6,3%), dječaci (5,8%) i djevojčice (2,5%). Najveći broj djece je iz Afganistana (45,9%), zatim iz Iraka (27%), Islamske Republike Iran i Pakistana (po 8,1%), Sirijske Arapske Republike i Turske (po 5,4%). Bitno je napomenuti da djeca iz Burundija nisu uočena tokom ove 14. runde, dok su u prethodnoj rundi činili treću najzastupljeniju kategoriju, tj. preko 12 posto ukupne populacije djece van prihvatnih centara.

Od ukupnog broja migranta iz Afganistana, 34,8% izjavilo je da su iz provincije Kabul, zatim 18,6% iz provincije Kandahara, 8,5% iz provincije Belha, po 5,4% iz provincija Baglana i Dajkundija, 4,6% iz provincije Pandžšira i po 2,3% iz provincija Farah, Langman i Uruzgan, dok je za 15,5% migranata ova informacija nepoznata.

AFGANISTANSKE PROVINCIJE IZ KOJIH DOLAZI
NAJVEĆI BROJ MIGRANATA

7. Razlog tome je bezvizni režim između Burundija i Srbije, odakle preko BiH idu ka EU.

GEOGRAFSKA RASPOREĐENOST

U skladu sa prethodnim zapažanjima, sve manji broj migranata izvan PPC-a (48,7%) je uočen na prostoru Unsko-sanskog kantona (USK), 8,9% manje u odnosu na prethodnu rundu, zatim 30,5% u Kantonu Sarajevo, što je za 14,2% više nego u prethodnoj rundi. Interesantno je napomenuti da je broj identifikovanih migranata na području Republike Srpske dvostruko veći u poređenju sa prethodnom rundom, gdje je identifikovano 10,3% migranata van PPC-a (4,3% u 13. rundi). Nadalje, 5,3% migranata van PPC-a uočeno je u Tuzlanskom kantonu (TK), 2,9% u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde (BPK), 1,7% u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (HNK) i manje od 1% u Kantonu 10. Migranti nisu uočeni na području Zapadno-hercegovačkog kantona (ZHK).

ZDRAVSTVENE POTEŠKOĆE I RANJIVOSTI

Putem upitnika su prikupljene informacije o specifičnim pojedinačnim stanjima i ranjivostima među promatranom populacijom. Identifikovane ranjive kategorije predstavljaju 5,4 posto od ukupne migrantske populacije mapirane izvan službenih centara u BiH: 12 osoba sa zdravstvenim poteškoćama među kojima su skabies, povrede i groznica, 11 djece mlađe od 5 godina, 11 djece bez pratnje između 15 i 17 godina, i 3 žene koje putuju same.

IDENTIFICIRANE RANJIVE KATEGORIJE

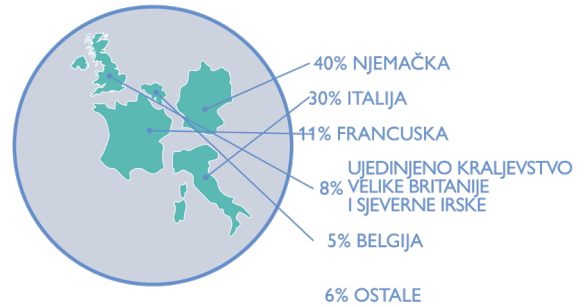

Prikupljanje podataka u ovoj vježbi je bilo usmjereno i na identifikovanje tipova medicinskih problema među migrantima koji borave izvan PPC-a, na osnovu opažanja popisivača. Na ovaj način se pokušava uvidjeti postoje li nezadovoljene medicinske potrebe, te ukoliko su migranti u stanju potrebe za medicinskom pomoći, da li su navedenu primili u posljednje dvije sedmice. Od ukupno 10 migranata koji su izjavili da su bili u potrebi za medicinskom pomoći u posljednje dvije sedmice, njih 3 je izjavilo da navedenu nisu mogli da dobiju.

KRAJNJE DESTINACIJE

U 14. rundi, država koja je iskazana kao primarna krajnja ciljana destinacija je Njemačka (39,7%), zatim Italija (30%) i Francuska (11%). Druge spomenute destinacije su Ujedinjeno Kraljevstvo (8,4%) i Belgija (4,7%), dok je za 6,3% migranata ova informacija nepoznata. Zanimljivo napomenuti je da je Italija od strane intervjuisanih migranata pomenuta 27,4% puta manje nego u prethodnoj rundi; razlog tome je u najvećoj mjeri nagli pad u broju intervjuisanih Afganistanaca koji su izjavili da žele ići u Italiju (-23%).

KRAJNJE DESTINACIJE

Primarna krajnja destinacija za Pakistance je Italija (77%), zatim Njemačka (16,3%), dok je za Afganistance Njemačka na prvom mjestu (59,7%), zatim Italija (20,5%) i Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske (18,6%). Većina migranta iz Burundija želi ići u Francusku (58,1%), zatim u Njemačku (29%), te Belgiju (12,9%).

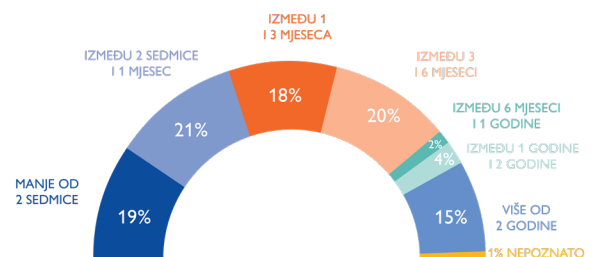
UPUĆIVANJE I INFORMISANJE

Ukupno gledano, 40,2 posto migranata provelo je manje od mjesec dana u BiH, što potvrđuje visoku mobilnost uočenu posljednjih sedmica, a koja proizlazi i iz drugih ključnih indikatora navedenih u izvještaju.

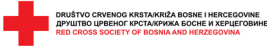
U 14. rundi, jedna petina migranata (20,7%) je izjavila da u BiH boravi između 2 sedmice i 1 mjeseca, 20,2 posto između 3 i 6 mjeseci, 19,5 posto kraće od 2 sedmice, 14,8 posto više od 2 godine, 3,5 posto između 6 mjeseci i 1 godine, te je za 1,4 posto ispitanika ova informacija nepoznata.

Nadalje, 35,9 posto migranata je izjavilo da su upoznati sa mogućnošću dobrovoljnog povratka i reintegracije (AVRR) u matičnu zemlju, koju nudi IOM, što je za 6,8 posto više u poređenju sa prethodnom rundom. Interes za informacijama o legalnim putevima i osnovama za ostanak u BiH izrazila su 3 migranta, što predstavlja manje od 1 posto ukupnog broja identifikovanih migranata.

DUŽINA BORAVKA U BIH

8. Za više informacija o metodologiji, molimo Vas da se referirate na proširenu metodologiju dostupnu na IOM DTM Global portal.

METODOLOGIJA⁸

IOM-ova Matrica za praćenja raseljenih lica (Displacement Tracking Matrix – DTM) je sistem za bilježenje i monitoring migracija i kretanja stanovništva, kao i za redovno i sistematsko dijeljenje informacija. Putem DTM-a se u BiH prikupljaju podaci o kretanjima po nacionalnostima prilikom ulaska u državu kao i o broju migranata smještenih u PPC-ima. Ovi podaci se prikupljaju od 2017. godine u okviru šireg DTM-a u Europi za monitoring mješovitih migracionih tokova na rutama preko Zapadnog Balkana i Mediterana ka Evropi. DTM se od 2021. u BiH koristi i za prikupljanje podataka o prisustvu migranata van prihvatnih centara i za individualne Upitnike o praćenju kretanja (Flow Monitoring Surveys - FMS) sa migrantima koji borave u prihvatnim centrima.

Način prikupljanja podataka – 14. Runda

Geografska pokrivenost

IOM je u 14. rundi odabrao 50 općina u 7 kantona FBiH i 5 regija u RS-u zbog velikog broja prisutnih migranata na tim područjima. Ukupni broj posjećenih lokacija obuhvata i mikrolokacije. Pod mikrolokacijom se podrazumijeva jedinstvena lokacija sa svojim specifičnim geografskim koordinatama.

Ciljana populacija

Stranci koji putuju kroz ili se nalaze u BiH izvan PPC-a. Migranti koji su već smješteni u jedan od PPC-a nisu uključeni u ukupnu statistiku.

Vremenski okvir

Četrnaesta runda je provedena 21.7.2022. godine.

Popisivači

Četrnaest timova i ukupno 35 popisivača (28M, 7Ž), sa poznavanjem engleskog, arapskog, dari, farsi, turskog i pašto jezika, zajedno sa 17 uposlenika Crvenog križa BiH (13M, 4Ž), 13 inspektora SPS-a (11M, 2Ž).

Metode prikupljanja podataka

Anketa je dostupna u štampanoj i online/mobilnoj KoBo formi na engleskom jeziku. Svi prikupljeni podaci se spremaju na KoBo Server kojim upravlja IOM sa sjedištem u Ženevi. Upitnik se sastoji od 5 osnovnih sekcija: ukupan broj prisutnih migranata van PPC-a na datoj lokaciji; presjek spola i godina za 5 najzastupljenijih nacionalnih grupa; glavne ranjivosti i zdravstveni problemi; osnovne rute kretanja, transport, destinacije; interes za upućivanje i dodatne informacije. Počevši od 5. runde, a zbog aktuelnih dešavanja u Afganistanu, uvedeno je dodatno pitanje koje se tiče najzastupljenijih provincija Afganistana iz kojih dolaze migranti.

Počevši od 13. runde IOM je uveo drugu metodologiju baziranu na triangulaciji podataka. Triangulacija se odnosi na trostruku provjeru koja se provodi kroz intervju sa najmanje tri ključna informatora koja borave na istim posjećenim lokacijama, a kako bi dobili što tačnije procjene. Ključni informatori su migranti koji moraju biti neovisni jedni o drugima. Razlog za uvođenje ove metodologije je taj što je postojeći upitnik dizajniran za prikupljanje informacija kroz grupne, a ne individualne intervjue, što može dovesti do mogućih nedosljednosti sa stvarnim stanjem. Uvođenjem druge metodologije omogućava se bolja procjena broja migranata prisutnih na posjećenim lokacijama, jer se obuhvataju i oni koji možda nisu prisutni u vrijeme prikupljanja podataka, budući da se neke lokacije posjećuju u doba dana kada su migranti mobilniji, npr. kada odlaze po hranu.

Ograničenja

IOM konstantno unapređuje već uspostavljenu stalnu prisutnost u odabranim općinama u BiH kako bi mogli pružiti okvirne podatke o broju migrantske populacije van PPC-a u datom trenutku. Vježba prikupljanja podataka je provedena uz sljedeća ograničenja:

1. Geografska pokrivenost je ograničena na određeni broj lokacija u BiH. Od početka projekta 2021. godine, zahvaljujući dodavanju kantona u FBiH i pet regija u entitetu RS, IOM-ov domet i geografska pokrivenost su se značajno proširili. Zbog velike mobilnosti iregularnih migranata tokom ljetnih mjeseci, neke od ključnih lokacija možda još uvijek nisu posjećene.
2. Prisustvo osoblja SPS-a tokom provođenja vježbe omogućuje pristup nekim lokacijama, ali može ometati učestvovanje migranata na drugim lokacijama i/ili uzrokovati pristranost migranata u odgovorima na pitanja.
3. Budući da ne postoji mogućnost da se podaci dobiveni drugom metodologijom precizno utvrde, oni će se smatrati samo procjenom koja će u kombinaciji sa postojećom metodologijom pomoći da se dobije preciznija slika situacije na terenu. Tačnija procjena broja osoba bez smještaja omogućava IOM-u, državnim organima i humanitarnim akterima da bolje odgovore na migracije i pruže pomoć po mjeri osoba u potrebi.

Iako IOM nastoji konstantno i precizno vršiti monitoring, a i zahvaljujući podršci drugih humanitarnih organizacija koje rade na terenu, lokacije na kojima migranti borave se brzo mijenjaju, a sve u skladu sa promjenama godišnjih doba i ruta kretanja, ali i zbog drugih faktora (naprimjer, mreže za krijumčarenje i trgovinu ljudima, bezviznih režima za državljane određenih zemalja itd.) koji imaju značajan utjecaj na broj migranata i lokacija identifikovanih kroz vježbe prikupljanja podataka.

Fotografija 1 pokazuje IOM DTM popisivača zajedno sa inspektorom Službe za poslove sa strancima kako prikupljaju informacije o migrantima i tražiocima azila koji borave van PPC-a u BiH